

Gry Jexens tale ved modtagelsen af Læsernes Bogpris

Taler

Gry Jexen
Forfatter

Dato

21. april 2022

Sted

Aalborg

TUSIND TAK FOR DENNE PRIS

Jeg tror ikke, at det kommer bag på jer, at det kommer bag på mig, at det er mig, der står heroppe.

Alene det at være nomineret blandt nogle af de dygtigste og mest erfarne forfattere i landet føles helt urealistisk og kæmpestort for mig. Tusind tak til jer og jeres bidrag til den danske skønlitteratur, som beriger os alle hver dag.

TAK:

Først og fremmest stor tak til Danmarks Biblioteksforening, De Danske Folkebiblioteker, Litteratursiden og Ordkraft, der står bag prisen og denne smukke aften.

Det er stort at modtage Læsernes Bogpris. Det er ekstremt rørende at vide, at det er de danske læsere, der har stemt - for det er jo dem, vi alle skriver til – uden læsere - ingen bøger.

TAK til bibliotekerne og til dem, der engang besluttede, at litteratur og viden skal være offentligt tilgængeligt. Uden den mulighed havde jeg aldrig kunne skrive en bog som denne.

Jeg står her alene nu, men jeg var ikke alene om at få denne bog til at lykkes. Derfor er der lige et par kvinder, jeg gerne vil nævne:

Jeg vil gerne sige tak til **Gyldendal** og især min redaktør **Anja Bertelsen** for at vise mig tillid, selvom jeg var debutant og lade mig skrive lige præcis den bog, jeg

drømte om.

Da jeg skrev ”Kvinde Kend Din Historie – spejl dig i fortiden” havde Anja og jeg et fælles fokus på læseren. Jeg brænder for at skrive historie, så læseren føler sig inviteret ind i historien og virkelig mærker, at historien er nærværende hele tiden, og at læseren selv er en del af den. Historien skal være folkets og ikke historikerens. At stå her lige nu i dag giver mig en følelse af at være lykkedes med den mission.

Jeg skylder også **Thit Thyrring** en gigantisk tak for at sige ja til at illustrere bogen. Det var min drøm at bryde grænserne for, hvordan en historiebog kan se ud, og Thit opfyldte alle mine drømme og mere til.

Da jeg begyndte at læse Historie på universitetet, blev jeg ægte historienørd, men jeg opdagede også, at det er alle andre ikke... Jeg er helt sikker på, at det er Thits fortjeneste, at flere har fået øje på bogen og mod på at læse den - og forhåbentlig fundet glæden ved historie som fag.

JEG ER PÅ EN MISSION:

Hvis nogen stadig skulle være i tvivl om, hvad jeg arbejder med, så gentager jeg lige: Jeg har en mission. Og den er større end en bog. Det handler om, at vi skal give kvinder den plads i historien, som de fortjener. Historien er *levet* af både mænd og kvinder, men i historiebøgerne behandler vi vores fortid som om, at der kun eksisterede mænd. Historien er som bekendt skrevet af mænd, om mænd og til mænd.

Jeg er dog langt fra den første historiker med denne mission. Og derfor vil jeg gerne sige TAK til alle de historikere, der igennem de sidste mange årtier har arbejdet med netop det at skrive kvinderne ind i historien. Det er deres arbejde, jeg står på skuldrene af, og dette faktum er jeg utrolig ydmyg omkring og meget taknemmelig for.

Hvorfor er det vigtigt at skrive kvinderne ind i historien?

Når jeg skriver i min bog, at vi skal skabe ligestilling i historien, er det fordi vores historieskrivning **betyder noget**. Vi tænker ikke over det til hverdag, men historie er nærværende hele tiden, og den måde vi fortolker fortiden på, har

afgørende indflydelse på den måde, vi forstår os selv i nutiden, og ikke mindst hvordan vi kan forestille os at forme et fremtidigt samfund.

Argumentet om, at kvinder ikke fylder i historiebøgerne, fordi de ikke har bedrevet noget af værdi, lever i historiefaget i bedste velgående. Eller som en historikerkollega sagde til mig for nylig: *"Jeg forstår ikke det med de der kvinder, Gry. De var der jo ikke, da mændene skrev traktaterne under og drev historien frem"*.

Og her er det, at mit budskab er, at det er på tide, at vi spørger os selv: *"Hvad er det egentlig, der driver historien frem? Hvad er vigtig historisk viden? Hvorfor skriver vi historie, og hvem skriver vi historie til?"*

Noget af det, der er kommet allermest bag på mig, er, hvor bred bogens læserskare er. Når jeg møder læserne til mine foredrag, kommer de ofte sammen i to eller tre generationer. Unge kvinder kontakter mig og fortæller, at den repræsentation, de møder i min bog, giver dem mod til at gå efter deres drømme. Men også mange mænd læser med, og for ikke længe siden modtog jeg en e-mail fra Helge på 80 år, der fortalte mig, at efter han havde læst min bog, var han ikke bare blevet klogere – han var nu også erklæret feminist. Helge skrev også, at han ville ønske, at han havde fået indsigterne langt tidligere i sit liv.

Jeg oplever i øjeblikket et stærkt fællesskab og en fælles vilje til at ændre vores samfund.

Jeg oplever, at vi er blevet klar til en samtale om ligestilling, både i historieskrivningen og i nutiden, hvor vi alle forstår, at det er et yderst gavnligt fælles arbejde – *ikke* en kønskamp.

TIDSÅND:

Ofte bliver jeg spurgt af journalister "Hvad tror du, der gør, at det er lige nu, at tidsånden ændrer sig?"

Her må jeg afsløre noget om historikere: Vi hader at skulle redegøre for tidsånd. Der er nemlig aldrig et klart defineret svar på, hvorfor stemninger i samfundet bevæger sig – og slet ikke mens vi står midt i dem.

Men jeg vil gerne afslutte med at sige, at selvom *tidsånden* kan være svær at *begribe*, så er det vigtigt, at vi *griber den*. At vi fastholder den konstruktive samtale om ligestilling og insisterer på, at den ikke bliver en flygtig bølge.

Og indenfor mit fag – historiefaget - er det vigtigt, at det aktuelle fokus på kvinderne ikke bliver en ”bølge” eller denne periodes ”trend”, men at vi insisterer på, at kvinder fremadrettet får den naturlige plads i historien, de fortjener. Det gavner nemlig os alle sammen!

Tusind tak!

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Kvindebevægelsen, Takketale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/gry-jexens-tale-ved-modtagelsen-af-laesernes-bogpris>